

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

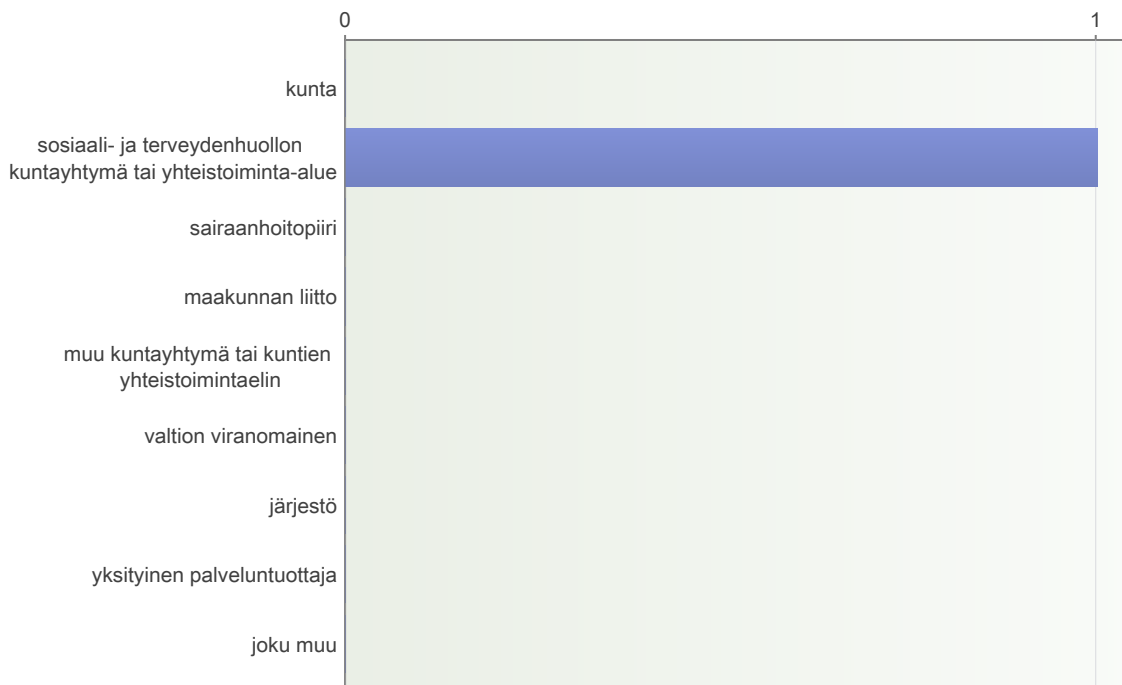
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	Mika Pesonen	Ilkka Pirskanen ilkka.pirskanen@siunsote. fi 0505669301	14.12.2017	Yhtymähallitus

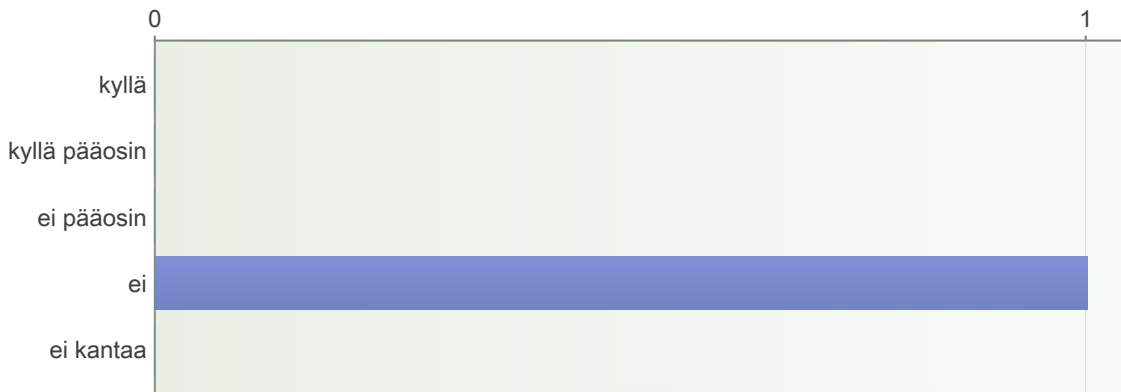
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

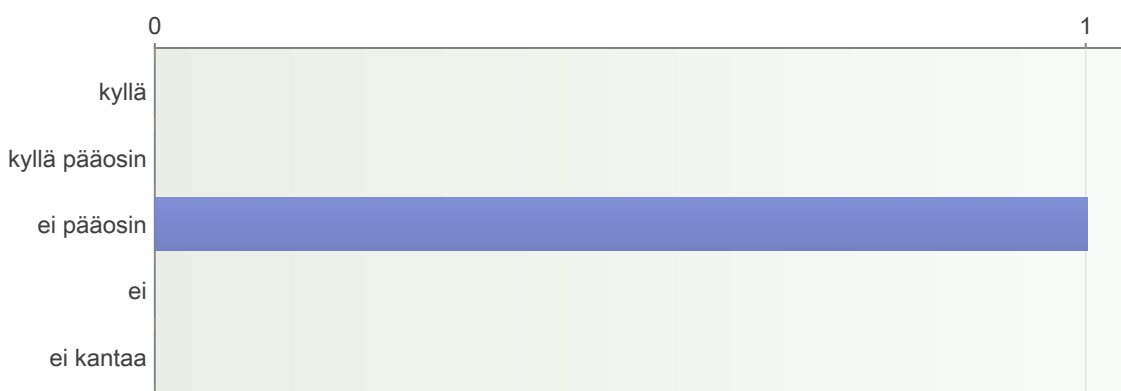
- Laki lisää valinnanvapautta ja tarjontaa erityisesti kaupunkiseuduilla, mutta tilanne Pohjois-Karjalan syrjäisemmillä alueilla ei muuttune. Maakunta voi asettamallaan ehdoilla toki yhdenmukaistaa palvelutarjontaa jossain määrin.

Palvelujen saatavuus riippuu lääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden määrästä sekä käytettävissä olevan rahoituksen riittävydestä. Valinnanvapauden lisääminen ei paranna tilannetta näiden tekijöiden osalta.

Kaventaako laki väestön terveys- ja hyvinvointieroja – vaikea uskoa, varsinkin kun tietyillä ryhmillä on edelleen käytössä rinnakkaiset järjestelmät – työterveyshuollon sairastuvastaanotto ja vakuutusperusteiset palveluväylät. Oletus laadun paranemisesta ei perustu mihinkään tunnettuun tosiasiaan eikä laatua ole tässä lakiesityksessä edes tarkemmin määritetty.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

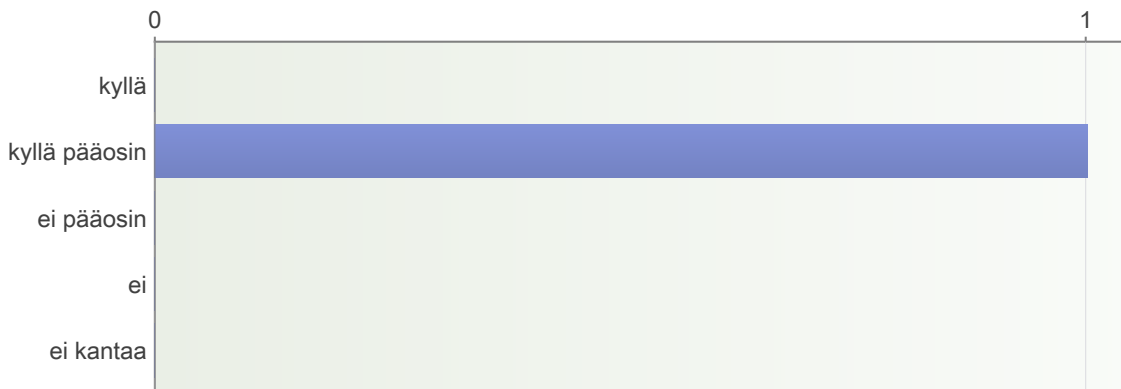
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi vaikuttaa enemmän mistä palveluja valitsee, mutta maakunta joutunee määrittämään entistä tarkemmin palvelujen sisältöä, joihin asiakkaan vaikutusmahdollisuudet eivät ainakaan lisäänty.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

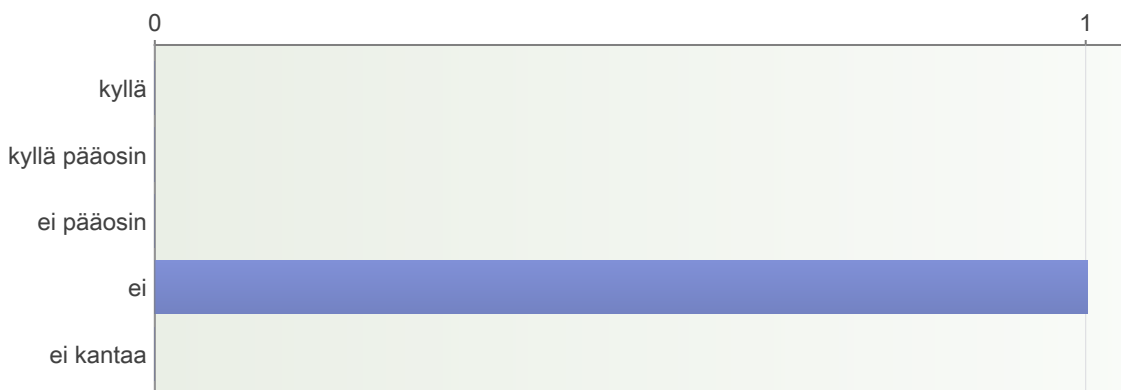
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onko vaihtoehtoja todellisuudessa käytettävissä ja osaako asiakas valita? Todennäköisesti asiakkaan valinta perustuu mielikuvaan eikä todelliseen tietoon hoidon / palvelun laadusta tai vaikuttavuudesta.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

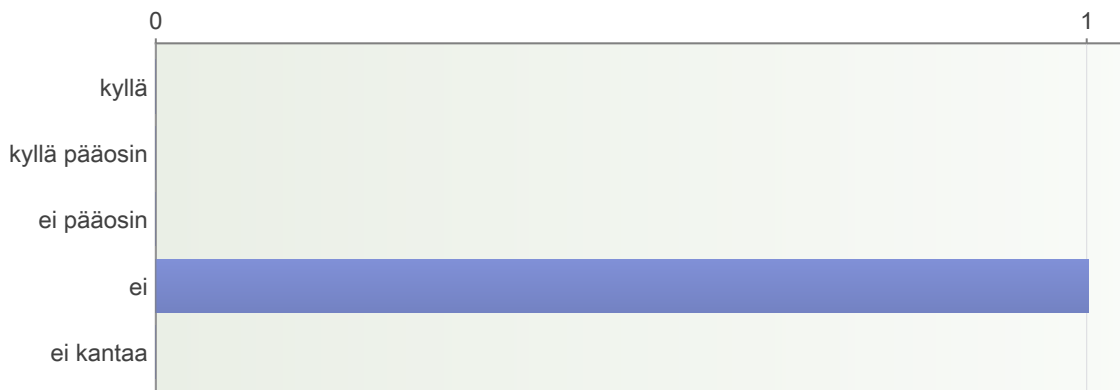
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Käytännössä palvelujen koordinointi on erittäin vaativa ja vaikeakin tehtävä, kun palveluja tuottaa liikelaitos, sote-keskus ja lisäksi käytössä voi olla asiakaseteleitä ja henkilökohtainen budjetti. Palvelukokonaisuuden hajoaminen on suuri riski.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

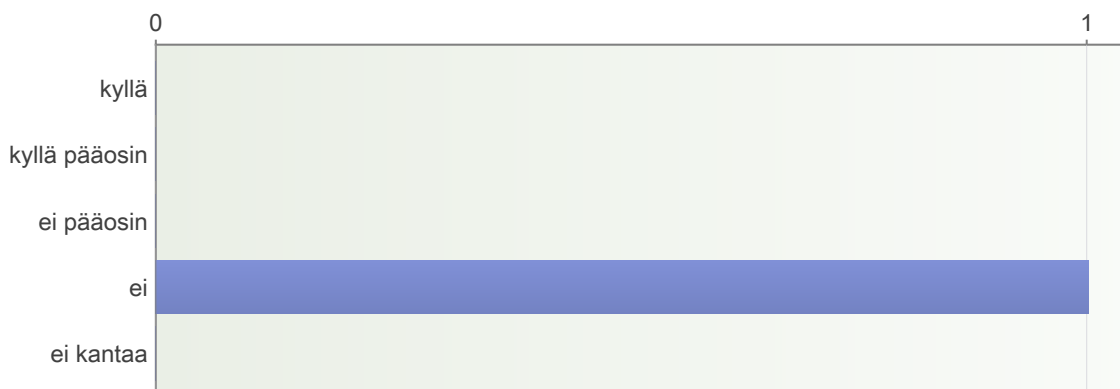
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pohjois-Karjala menettää merkittävän osan Siun soten rakentamisen myötä entisestään vahventuneesta sekä toiminnallisesta että rakenteellisesta integraatiosta, joka toteuttaa kustannustehokasta palvelurakennetta ja mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen yhteiskäytön.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

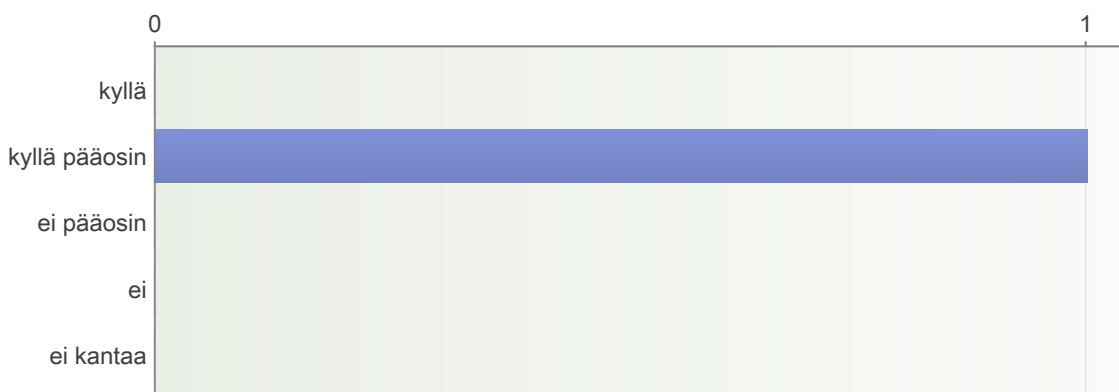
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Käytännön tasolla järjestämisvastuun toteuttaminen tulee olemaan hyvin vaativa monituottajaympäristössä ja edellyttää erittäin toimivia tietojärjestelmiä ja ajantasaista tietoa. Tällaisia tietojärjestelmiä ei tällä hetkellä ole olemassa tai edes saatavissa nopealla aikavälillä.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

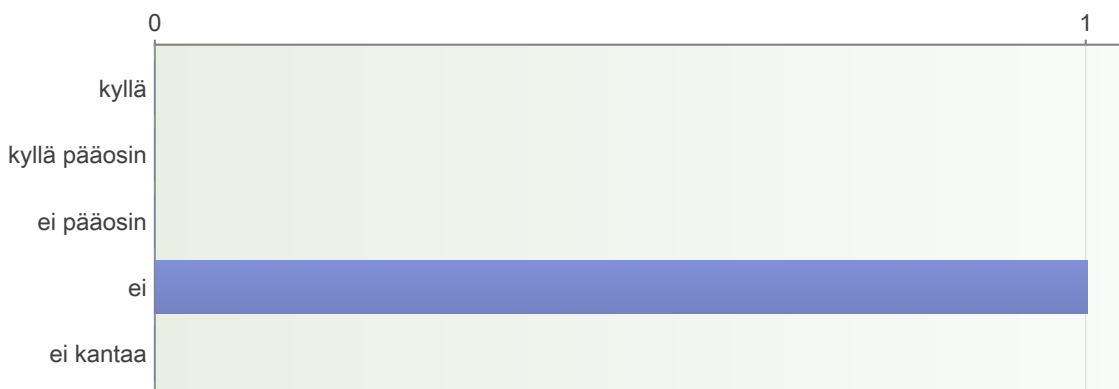
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pakottaa maakunnan organisaatiot muuttamaan perinteisiä toimintakulttuureja.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

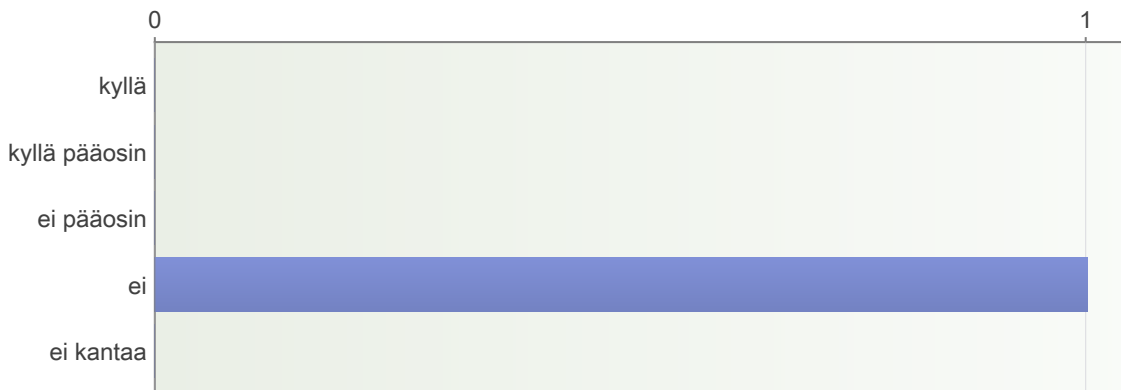
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kilpailu tehostanee palvelutuotantoa ja digitalisaatio voi osittain korvata henkilökohtaista palvelua, mutta toisaalta lisääntynyt palvelutarjonta ja valintojen mahdollisuus ovat merkittävä riski kustannusten kasvulle. Asiakkaat valitsevat palvelujen tuottajan pitkälti mielikuvan perusteella. Menestyksenkäs toiminta valinnanvapausmarkkinoilla vaatii palvelujen tuottajilta suuria panostuksia markkinointiin ja mielikuvan rakentamiseen. Kilpailu työvoimasta voi myös nostaa palkkatasoa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

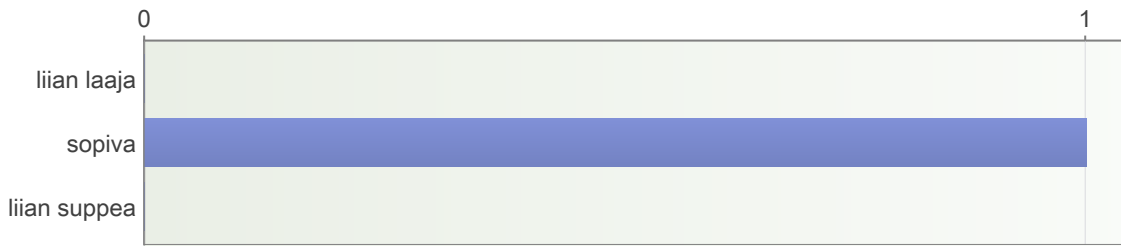
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Liikelaitoksen markkinaehtoinen, kannattava toiminta maakuntakeskuksen ulkopuolella on vaikeaa ja johtaa todennäköisesti palveluverkon karsintaan. Reuna-alueilla jo nyt on vaikeuksia henkilöstön saatavuudessa ja syrjäseutujen palvelujen tuotannon toteuttaminen on jatkossa erittäin haasteellista.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pääosin tarkoituksenmukainen lukuun ottamatta erikoislääkärikonsultaatioiden lakitasolle kirjoitettua toteutustapaa. Sosiaali- ja perusterveydenhuoltopalvelujen tuottaminen ja integraatio sote-keskuksissa olisi ollut toivottava tilanne, nyt keskus on todellisuudessa terveyskeskus, koska sosiaalipalveluista on vain ohjausta ja neuvontaa.

Pykälässä 18 luetellut seitsemän kohtaa sosiaali- ja terveyskeskuksen suoran valinnan palveluiksi ovat perusteltuja ja on huomionarvoista, että kohdassa 3 mainitaan myös etäyhteydet yhtenä palvelun muotona. Sen sijaan pykälän 2 momentissa mainittuja nimettyjen erikoisalojen konsultaatio- ja vastaanottopalveluita ei tule sisällyttää lakitekstiin.

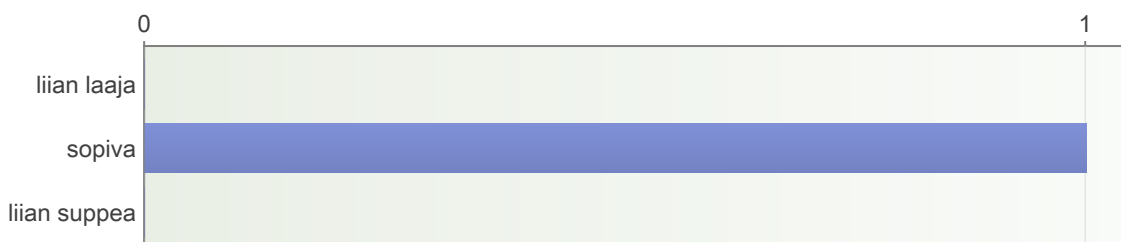
Open access –tyyppinen erikoislääkäritoiminta ei sovellu julkisesti rahoitettuun toimintamalliin, on epätaloudellista ja saattaa vaarantaa varsinaisen erikoissairaanhoidon lain edellyttämän toiminnan.

Siun sotella on hyviä kokemuksia erikoislääkärien ja asiantuntijahoitajien monimuotoisesta (myös etä-) konsultaatiotoiminnasta keskussairaalaista etäällä olevista terveyskeskuksista, mutta ei ole tarkoituksenmukaista järjestää samaa toimintaa sairaalan naapurissa olevaan yksikköön. Ko. toimintaan on sisällynyt myös vahva perusterveydenhuollon henkilöstön koulutuksellinen elementti.

Sen sijaan sosiaali- ja terveyskeskuksessa pitää eri tavoin vahvistaa perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelun ammattihenkilöiden toimintamahdollisuuksia ja tarpeen mukaan tukea niitä nykyteknologian avulla mitään erikoisalaa erikseen mainitsematta tai poissulkematta. Tällaisen toiminnan laajuutta ei maakunta voi määrittää yksiselitteisesti, koska erityisosaamisen tarve vaihtelee ja riippuu viime kädessä sosiaali- ja terveyskeskuksessa työskentelevän henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja orientaatiosta.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

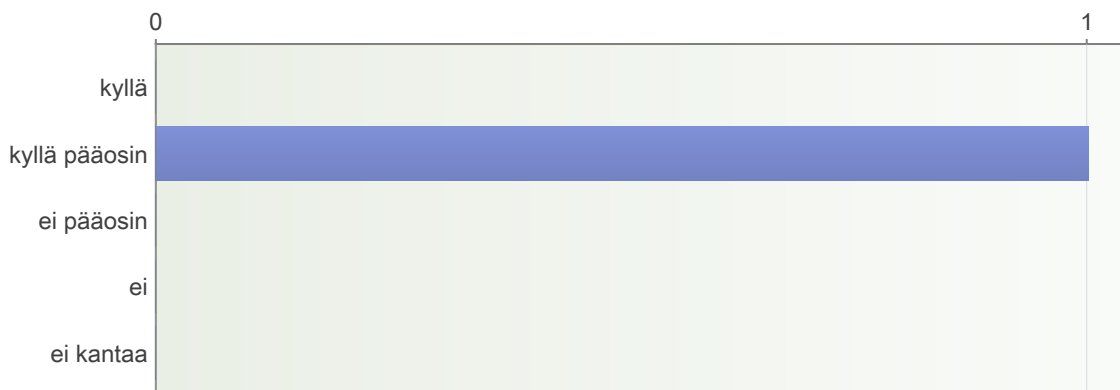

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

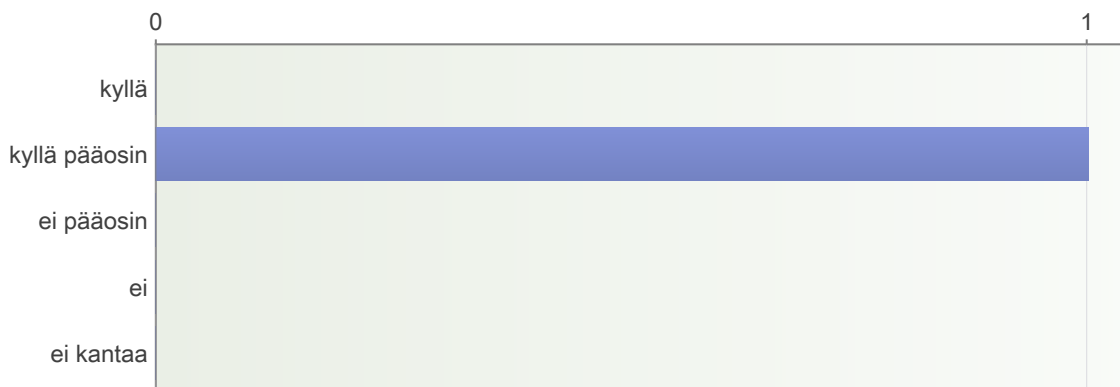
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelujen ja asiakassetelillä tuotettavien palvelujen osalta maakunta joutuu määrittämään niiden väliset suhteet tarkemmin.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

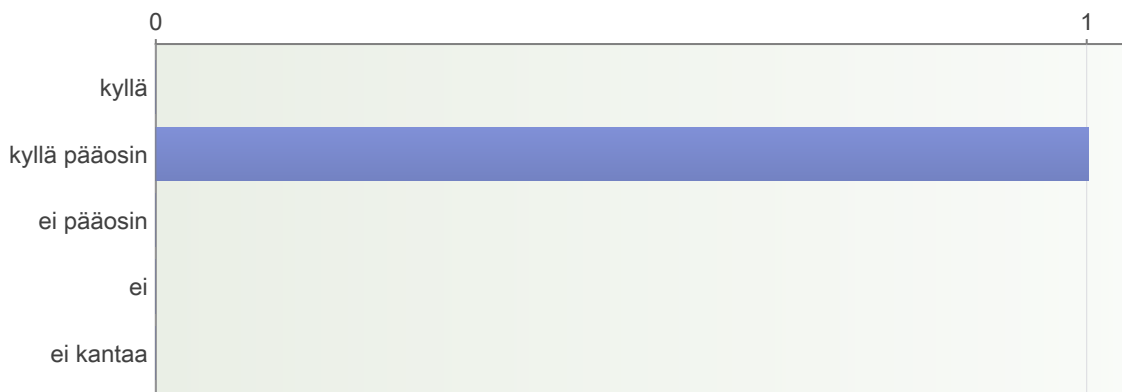

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

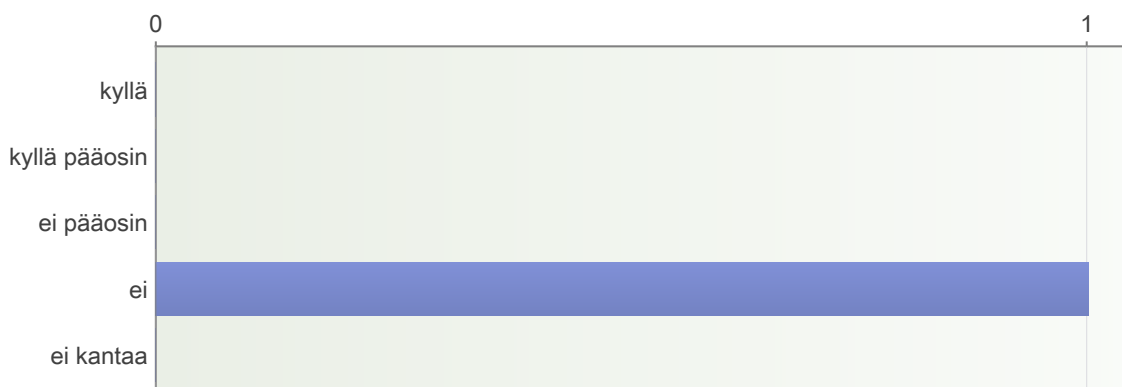
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta joutuu tarkentamaan sisältöjä.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

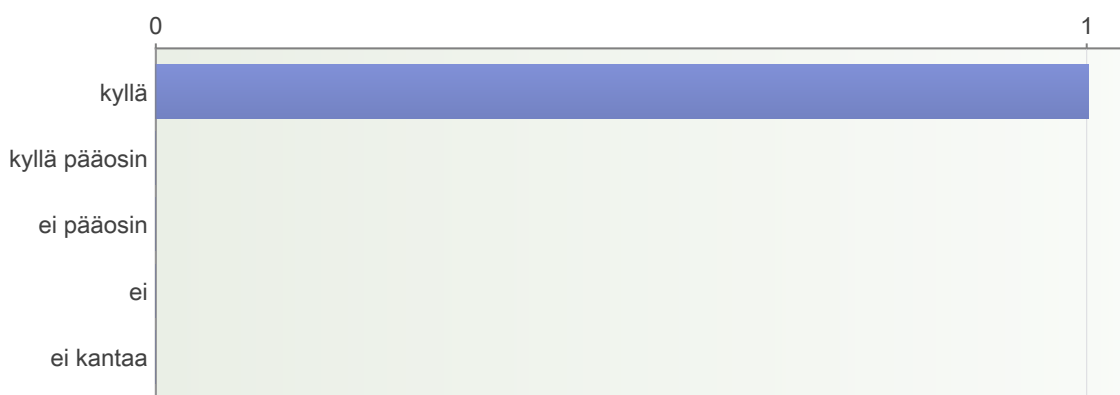
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos mahdollistaa liikelaitosten mielikuviin perustuvan keskinäisen kilpailun. Todellisen kilpailun pitäisi tapahtua hoidon vaikuttavuuden ja laadun sekä kustannustehokkuuden osa-alueilla. Asiakkaan saaman markkinainformaation määrään ja laatuun pitää kiinnittää paljon huomiota.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotus antaa 1 mom:ssa maakunnalle mahdollisuuden määritellä tarkemmin asiakassetelin käyttö siinä luetelluissa palveluissa. Mutta 2 mom:ssa maakunta voisi rajata käyttöönoton laajuutta vain välttämättömissä tilanteissa. Nämä voivat olla vastakkaisia näkemyksiä ja ratkaisu tehdään oikeudessa. Miten toimitaan tilanteessa, jossa maakunta esim. päivystyksen turvaamiseksi rajaa asiakassetelin käyttöä, mutta naapurimaakunta tarjoaa ja markkinoi asiakasseteliä rajoittavan maakunnan alueella?
Maakunnan liikelaitoksen velvollisuus tarjota asiakkaalle asiakasseteli muiden kuin suoran valinnan palvelujen saamiseksi on periaatteessa hyvä uudistus ja lisää valinnanvapautta ja –mahdollisuuksia. Tosin se lisää myös kustannuksia, koska asiakassetelin tarjoaminen ei poista liikelaitokselta sen lakisääteisiä velvoitteita eikä edes vähennä toimintaa vastaavassa suhteessa. Lakiehdotuksen 24§ 1 momentissa luetelluista yhdestätoista kohdasta ongelmallisia ovat polikliinisesti toteutettavat kirurgiset toimenpiteet (kohta 8), kiireetön leikkaustoiminta (kohta 10) ja sairaanhoidolliset käynnit (kohta 11).
Jos lakipykälä hyväksyttäisiin esitetyssä muodossa, se tarkoittaisi, että vähintään puolet sairaalan päiväaikaisesta toiminnasta siirtyisi asiakassetelillä tuotettavaksi. Se romuttaisi suomalaisen terveydenhuollon kansallisella ja kansainvälisellä mittapuulla parhaiten toimivan osan rikkomalla toimivat hoitoketjut, vähentämällä päiväaikaisen toiminnan volyymia samalla kuitenkin päivystysvelvollisuutta pienentämättä, heikentäisi osaamista leikkausmäärien vähentyessä ja vaikuttaisi näin myös erikoislääkärikoulutuksen laatuun heikentävästi. Kyse olisi yhteiskunnan kannalta varsin kustannustehottomasta toimintamallista, joka kannustaisi osaoptimointeihin. On myös suuri riski, että vastuu potilaan hoidon kokonaisuudesta hämärtyisi.

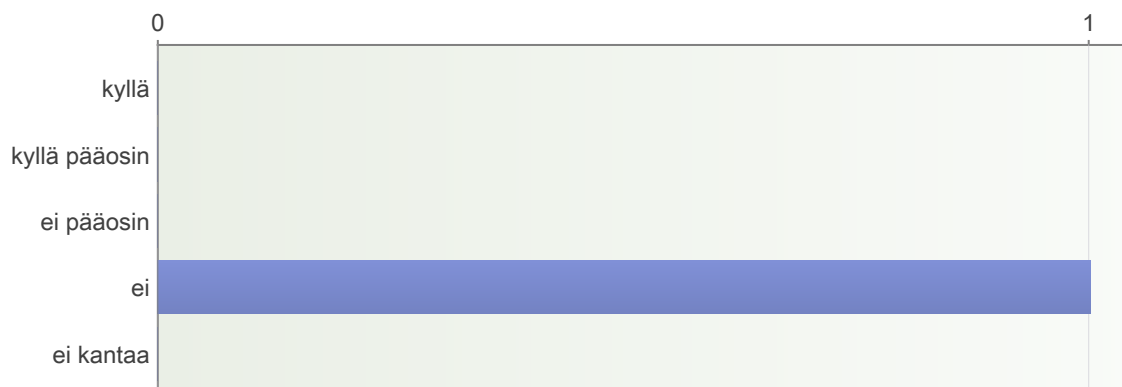
Näkemyksemme mukaan pykäläehdotuksen kohta 10 tulee poistaa kokonaan. Kohta 8 voisi tulla kyseeseen hyvin rajatuissa tilanteissa, joissa olisi kyse hoitoketjusta irrallaan olevasta yksittäisestä toimenpiteestä, jonka komplikaatoriski on alhainen. Julkisen erikoissairaanhoidon koulutusvelvoite ja toimintamahdollisuudet on kuitenkin turvattava kaikissa olosuhteissa, mikä käytännössä tarkoittaa palvelusetelillä annettavan volyymin rajoittamista.

Pykäläehdotuksen kohta 11 on ongelmallinen, koska siinä tapauksessa palveluntuottaja tekisi asiakassuunnitelman, johon liikelaitos antaisi asiakassetelin terveydenhuollon ammattihenkilön sairaanhoidollisiin käynteihin. Tämä toiminta ei kuuluisi kapitaatiolla rahoitettuun kokonaisuuteen, vaan mahdollistaisi kaksinkertaisen laskutuksen. Myös tämä kohta 11 tulee poistaa lakiesityksestä. Maakunta voisi kuitenkin itse harkita tietyissä resurssivajeissa tai muuten tarkoituksenmukaisissa tilanteissa asiakasseteliä yhtenä palvelujen tuottamisen muotona.

Lakiehdotuksen 24§ sisältää ilmauksia, kuten ”välttämätöntä”, ”voi vaarantaa” tai ”riittävä määrä palveluja”, joiden perusteella maakunta tekee omat päätöksensä. Nämä ovat hyvin epämääräisiä ilmauksia ja jättävät runsaasti tulkinnanvaraa. On ilmeistä, että tilanteissa, joissa tulkinta lähtee maakunnan liikelaitoksen toimintaedellytysten tarpeista, palvelusetelituottajat tulisivat kyseenalaistamaan päätösten perusteet, mikä johtaisi hankaliin ja pitkäkestoisiin hallintoriititilanteisiin, mikä ei ole kenenkään – ja kaikkein vähiten asiakkaan – edun mukaista.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

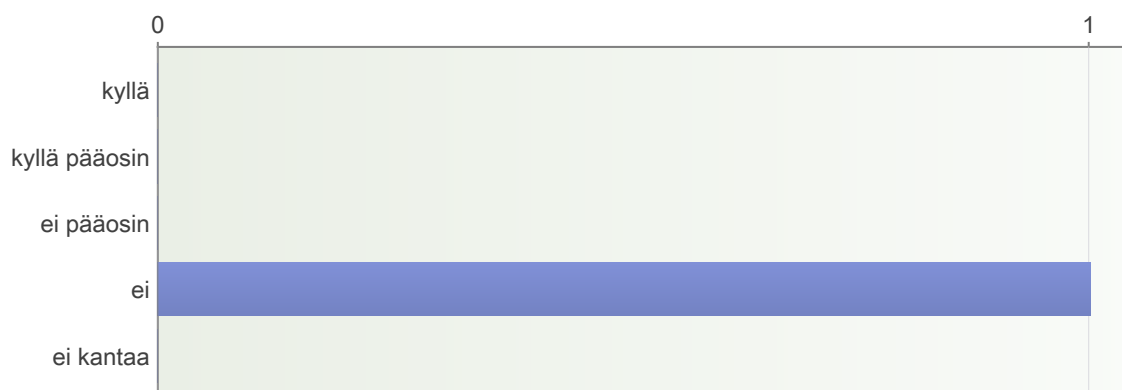

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

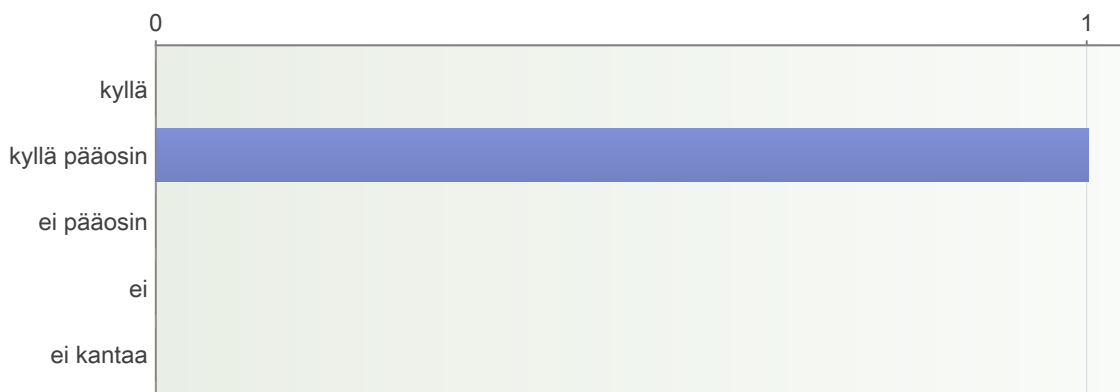

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

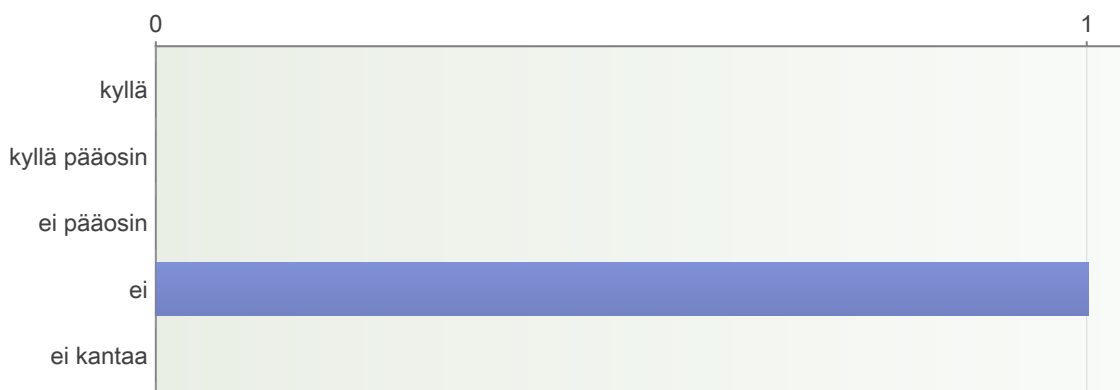

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

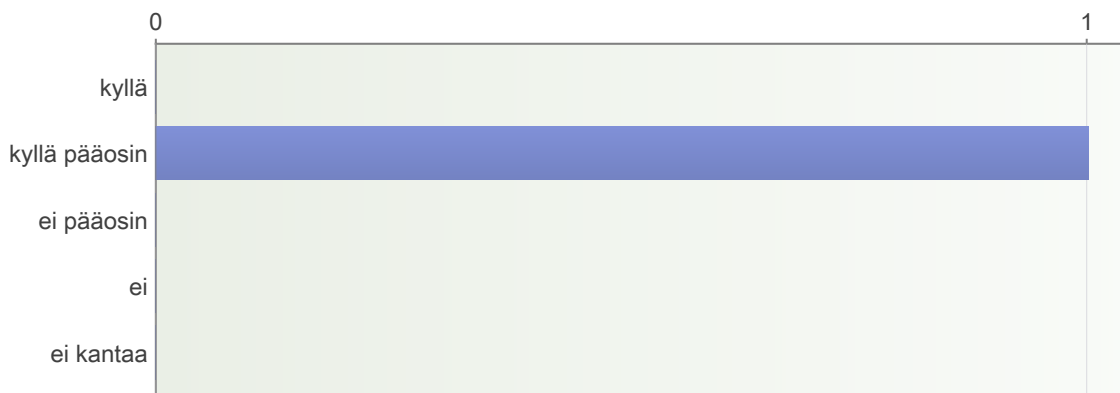
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin euromääräinen määrittely tulee olemaan erittäin hankalaa. Esimerkiksi palveluasumisessa eri tuottajien yksikköhinnat vaihtelevat. Jos arvo määritetään halvimman mukaan eikä asiakas saa maksaa erotusta itse, niin pienet palveluntuottajat putoavat pois markkinoilta. Tai jos asiakassetelin arvo määritetään hintojen ylätasolle, niin on luultavaa, että myös halvemmat hinnat pian nousevat ja kustannustaso nousee kokonaisuutena merkittävästi.

Maakunnan ja liikelaitoksen roolit asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin suhteen eivät ole selkeät.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

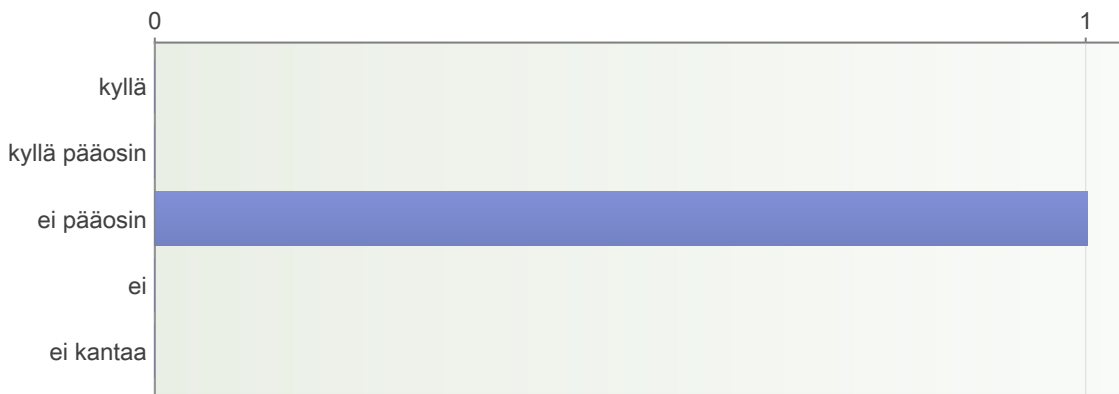

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

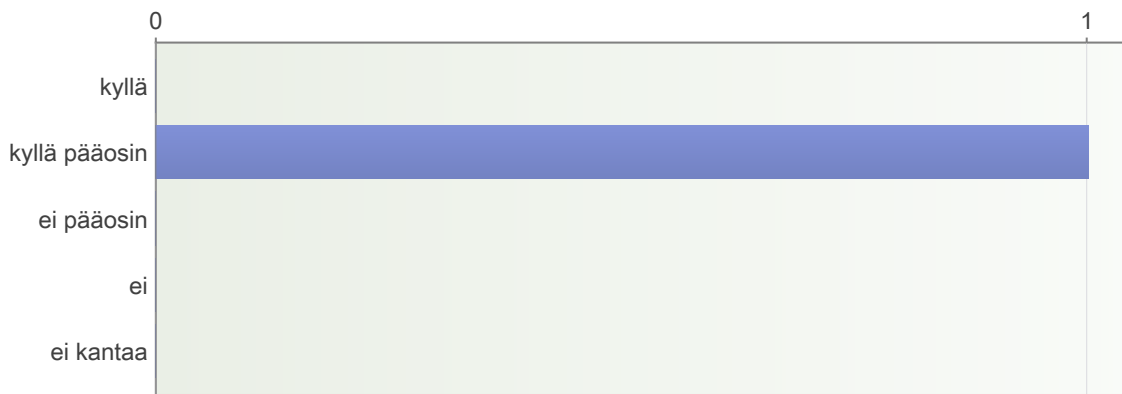
- Tämä sinänsä erinomainen asia on käytännössä vaikeasti toteutettava – jääkö toimimattomaksi? Palvelutarpeenarvioinnin tarpeen syntyminen määrittely silloin, kun kyseessä on paljon palveluja tarvitseva, jää lakiluonnoksen valossa ”ei kenenkään” vastuulle. Lakiluonnos ei huomioi neuvonnan ja ohjauksen eri tasoja ja funktiota asiakkaan näkökulmasta. Monituottajamallissa neuvonnassa tarvittavan tiedon määrä lisääntyy. Tämä tarkoittaa, että neuvontatyöhön käytetyn ajan lisäksi palveluneuvojat joutuvat hankkimaan toimijoista entistä enemmän tietoa. Nykyisessäkin järjestelmässä tämä on todettu haasteeksi mm. järjestöjen palvelutuotannon osalta. Henkilökohtaisen budjetin käyttäjissä on henkilöitä, joilla on kommunikaatiohaasteita ja tarvitaan erilaista materiaalia, joka puolestaan vaatii sen hallintaa myös silloin kun tuottajan palveluissa tapahtuu muutoksia.

Palvelutarpeen arvioinnin, palveluohjauksen ja palveluneuvonnan keskinäinen suhde ei nykysysteemissäkään on ongelmaton, eikä lakiluonnos paranna tilannetta. Ammattimainen palvelutarpeenarviointi paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden kanssa on vaativaa työtä. Mikäli tämä vaihe palvelujen käytössä ei sijoitu asiakkaan näkökulmasta hänen tarpeissaan oikeaan kohtaan, on suuri todennäköisyys, että varhaisen auttamisen mahdollisuuksia menetetään. Tällöin riski ongelmien vaikeutumiselle kasvaa huomattavasti ja kustannukset lisääntyvät.

Palvelutarvearviointi on ydinprosessi palveluntuottajankin näkökulmasta ja ylimitoitettut arvioinnit syövät resursseja. Ohjaustyön laatua pitää myös asiakkaiden oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi jotenkin valvoa ja seurata.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

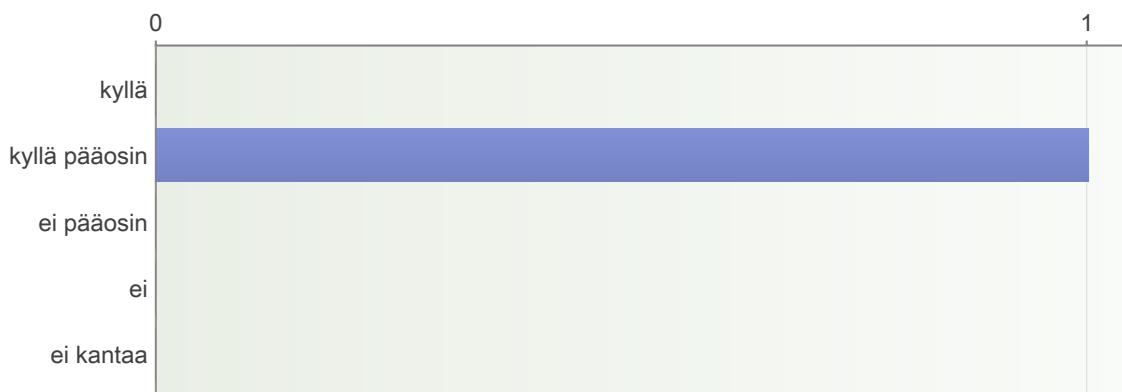

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

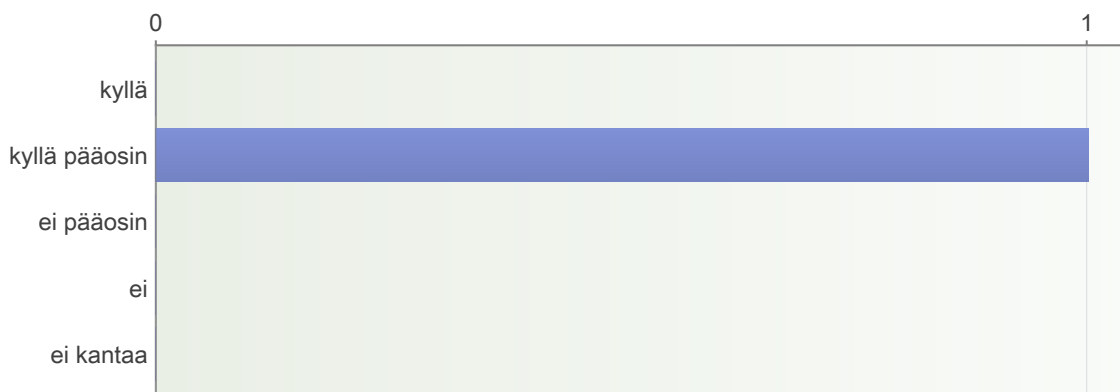

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

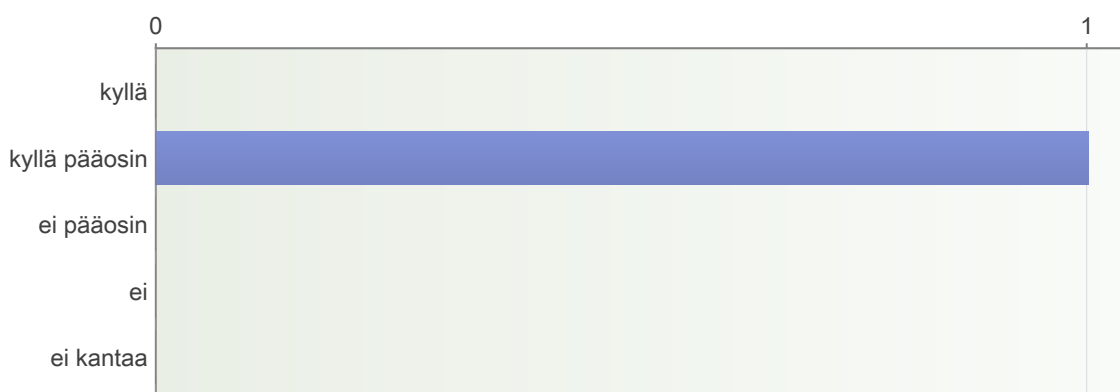

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

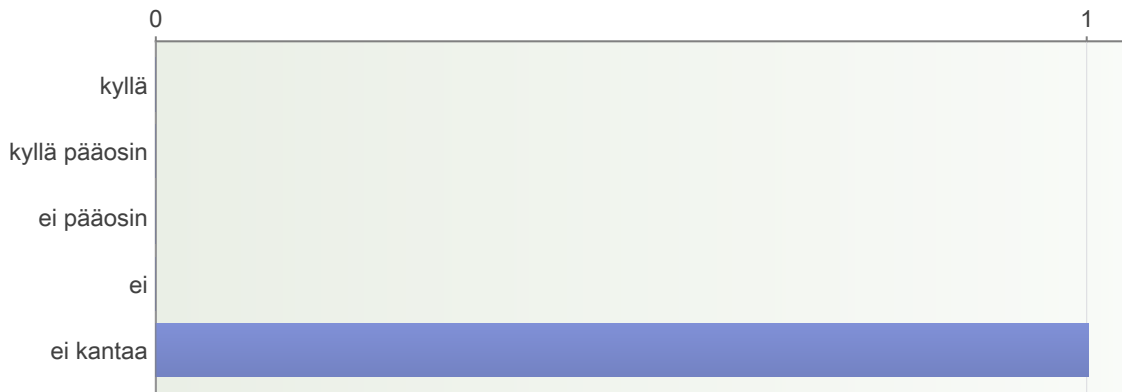
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

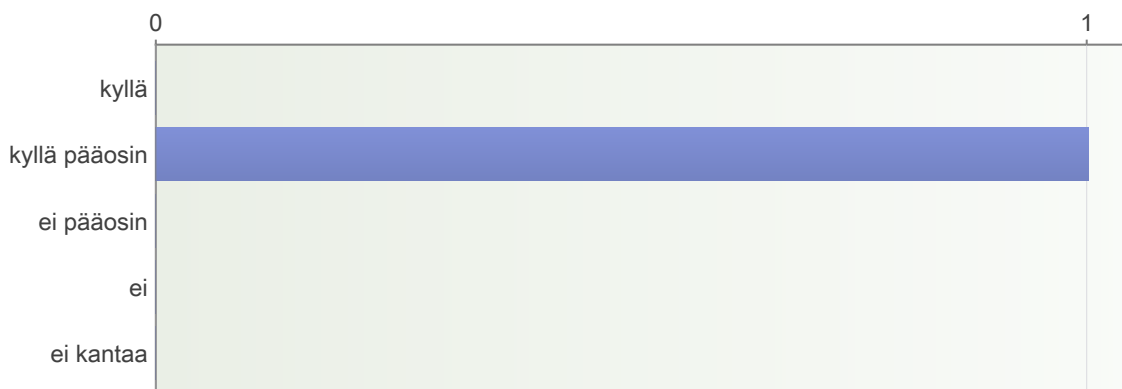
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä tilanteessa on mahdotonta ottaa selkeää kantaa, kun ei ole riittäviä tietoja määräytymisperusteista.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

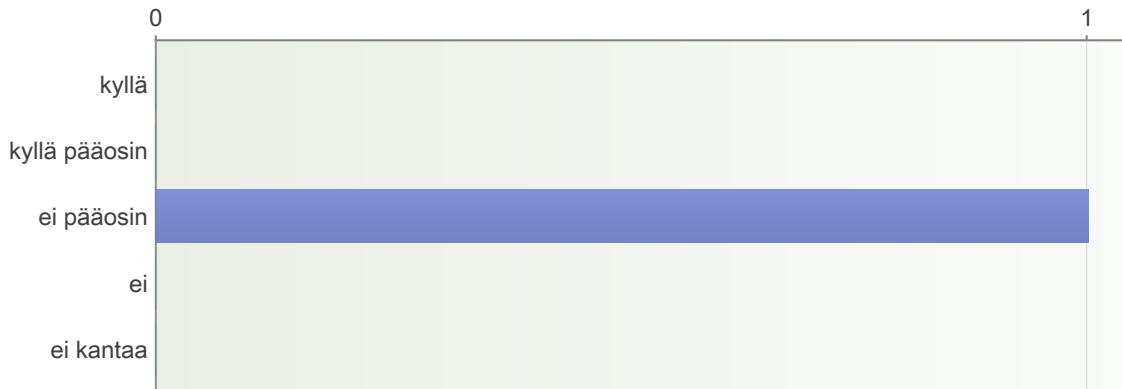

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

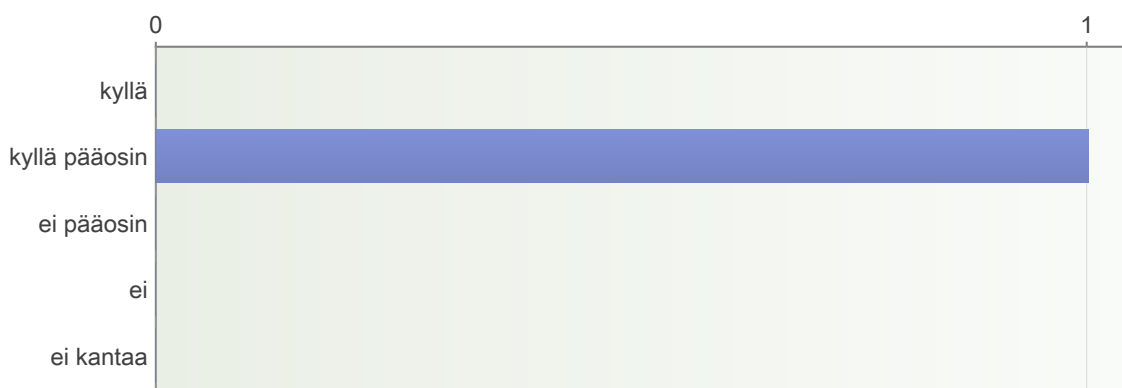
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Liikelaitoksen sotekeskus joutunee toimimaan julkisen hankintalain mukaisesti ja kenties on myös palvelukeskusten käyttövelvollisuuden piirissä. Liikelaitoksen sotekeskuksilla pitää olla samat vapaudet kuin yksityisillä sotekeskuksilla.
Lakiesityksen 16§ mukaan maakunta voi perustaa suoran valinnan palveluita varten liikelaitoksen, jonka kirjanpito on eriytettävä muusta liikelaitoksen toiminnasta 56§ mukaisesti. Kun maakunta joutuu tuottamaan palvelut myös alueilla, joissa liiketoiminta ei ole kannattavaa, mutta tuottamisvelvollisuus jää, syntyy tarve liikelaitoksen pääomittamiselle, mikä puolestaan ei ole mahdollista ilman että kilpailu vääristyy ja syntyy ristiriita 56§ kanssa.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

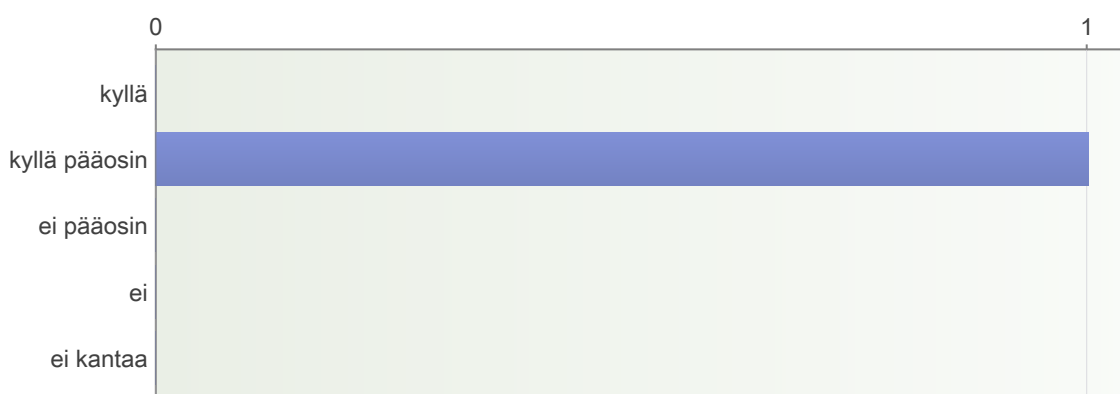
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä pääosin, mutta maakunta ei voi ottaa kaikkia täyspainoisesti käyttöön 1.7.2020, vaan vaiheistettusti, koska toimeenpanon valmistelu tarvitsee aikaa.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

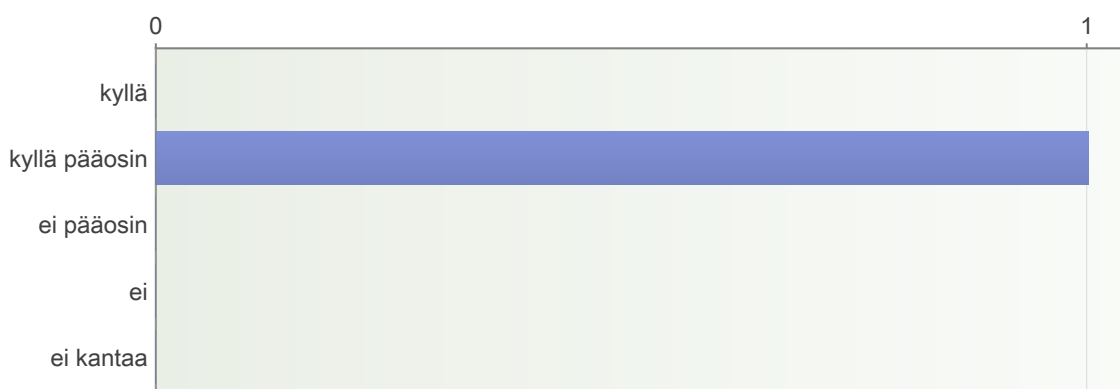

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

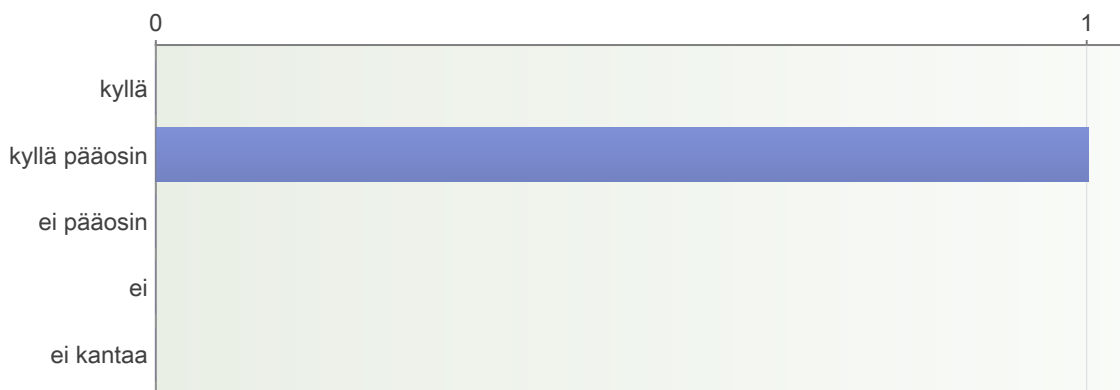

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalvaeluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

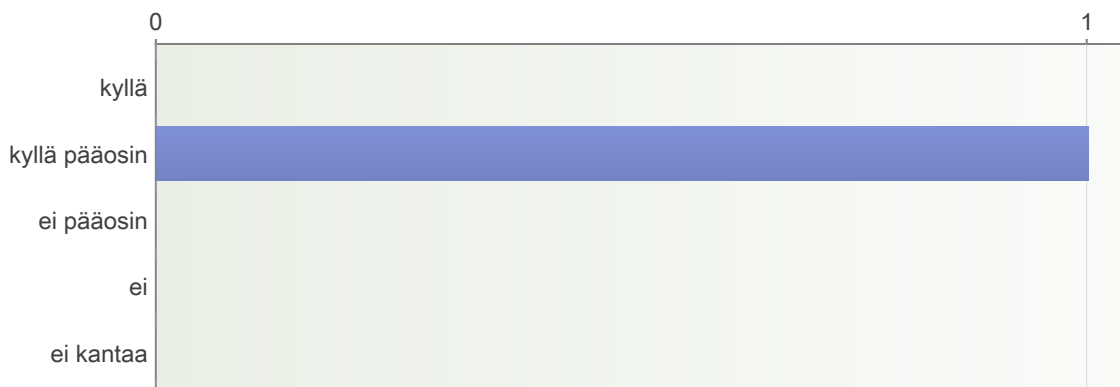

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

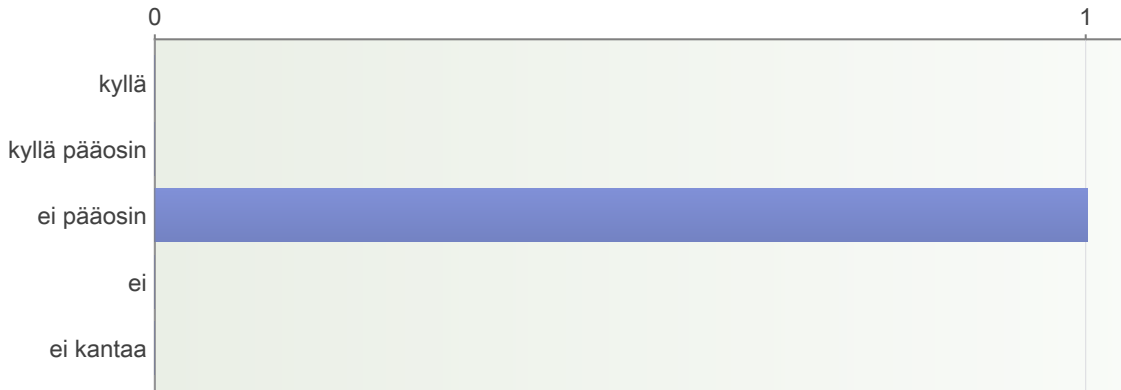
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelusetelin arvon määrittely voi olla selkeä riski.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pohjois-Karjalan alueella vuodesta 2000 sairaanhoitopiirin ja alueen kuntien kesken sovitulla järjestelmällisellä yhteistyömallilla ja myöhemmin Siun soten vielä laajemmin integroimana toteutetun palvelutuotannon saavutetut hyödyt menetetään.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sotokeskuksissa tehtävä preventiivinen työ jää lakiehdotuksessa taka-alalle. Korjaavat toimenpiteet korostuvat, mikä ei ole taloudellisesti pitkällä tähtäimellä järkevää.
Kuntoutuksen osalta lakiluonnos jää hajanaiseksi ja on hankala hahmottaa. Maakunnan ja sote-keskusten välinen työnjako näyttäytyy kentän kannalta liian epäselvältä. Kuntoutus on hallinnoitava yhtenä kokonaisuutena. Nyt esitetty malli vahvistaa eriytymistä ja potilaan näkökulmasta kuntoutusprosessi sirpaloituu. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädettävän lain (HE 15/2017 vp.) 52 §:n mukaan maakunnalla on velvollisuus varautua yhteistyössä alueensa kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteitä edellyttäviin häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin normaalioloissa ja poikkeusoloissa. Varautumista edellyttäviä häiriötilanteita ovat esimerkiksi myrskyt ja tulvat, väkivalta- ja terroristitilanteet, säteilyvaaratilanteet, epidemiat, vedenjakelun häiriöt tai maksu- ja muiden tietojärjestelmien häiriöt. Häiriötilanteet voivat olla luonteelta äkillisiä ja niihin tulee varautua ennalta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Järjestämislain 52.2 §:n perusteella maakunnan on varmistettava varautumissuunnittelun avulla palvelujen jatkuvuus myös silloin, kun palveluja hankitaan yksityisiltä palveluntuottajilta tai palvelusetelillä. Tämä voidaan tehdä palveluntuottajien

kanssa tehtäviin sopimuksiin asetettavilla ehdoilla. Mitä laajempaa yksityisten palvelujen käyttö on, sitä tärkeämpää on niiden kapasiteetin ja palvelujen huomioon ottaminen valmiussuunnittelussa.

Potilaan hoidon turvaamiseksi tarvitaan toimiva verkosto tukipalveluja, jotka mahdollistavat varsinaisen hoitotoimenpiteen. Tällaisiksi on tunnistettu mm. laitoshuolto, ruokahuolto, pesulapalvelut, lääkintälaitahuolto, välinehuolto ja lääkehuolto. Sairaanhoidopiirit tuottavat nämä palvelut nyt pääosin joko omana toimintanaan, liikelaitoksissa tai omistamiensa yhtiöiden kautta. Näitä palveluja tarvitsevat jatkossa kaikki palveluntuottajat. Palveluketjun laadun ja kustannusten hallinnan kannalta olisi tärkeätä, että maakunnan liikelaitoksen tai yhtiöiden tuottamia diagnostisia palveluita (laboratorio, röntgen) voitaisiin hankintalain rajoittamatta myydä (samoin ehdoin) myös maakunnan hyväksymille yksityisille palveluntuottajille. Samoin esimerkiksi maakuntien omistukseen tulevien pesulayhtiöiden palveluita pitäisi pystyä tarjoamaan markkinoille laajemmin kuin nykyinen hankintalainsäädäntö sallii. Oikeus näiden palvelujen tarjoamiseen tulisi kirjata lakiin, jolloin niihin ei sovellettaisi hankintalakia, tai vähintään hankintalakia tulisi muuttaa siten, että markkinoille myynti voisi olla EU:n hankintadirektiivin mukainen 20 %.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- 18§ vaatimus sotekeskusten erikoislääkäreistä tulee poistaa ja kirjoittaa asia mahdollistavaan muotoon. 24§ 1 momentin kohdat 10 ja 11 on poistettava ja kohtaa 8 tulee täsmentää. Liikelaitoksen kilpailuneutraliteetti vaatimus pitää poistaa. Kilpailuneutraliteetista seuraa taloudellisesti kannattavan toiminnan vaatimus, joka vaarantaa palvelujen saavutettavuuden ja saatavuuden reuna-alueilla. Valinnanvapauslain 36 §:ssä olisi oltava viittausmääräys järjestämislain 52 §:ään siten, että maakunnan ja maakunnan liikelaitoksen yhteensovittamisvastuuta korostettaisiin myös varautumisen osalta, ja toisaalta palveluntuottajilla olisi velvollisuus osallistua valmiussuunnitteluun ja toimintaan häiriötilanteissa ja suuronnettomuuksissa normaalioloissa ja poikkeusoloissa.